

Es presenta la 1a. col·lecció de productes artesans fets amb llana del País. L'associació Obrador Xisqueta ha impulsat un projecte de revalorització de la llana única a Catalunya i la resta de l'Estat.

La llana d'ovella Xisqueta és la matèria prima d'una Col·lecció de Productes 100% locals i 100% artesans.

Aquesta setmana s'ha presentat la 1a. col·lecció de productes artesans fets amb llana "Xisqueta". En un acte cel·lebrat a l'Alfolí de Gerri de la Sal (Baix Pallars) es van reunir més de 100 persones, entre elles pastors i artesans, per assistir a la presentació en exclusiva. L'acte va comptar amb la participació del grup de jazz *Bridges*. La presentació es va portar a terme mitjançant una representació teatralitzada a càrrec de Bàrbara Grosskopf i Josep Balagueró, on es va simular d'una manera original un habitatge omplert de productes Xisqueta.

Aquest projecte compta amb 2 anys de procés i veu la llum per aquest nadal. El projecte ha estat promogut per l'Associació Obrador Xisqueta.

Obrador Xisqueta és una associació sense ànim de lucre del Pallars Sobirà (Alt Pirineu). Aquesta neix per d'una banda, **pagar a un preu just la llana d'ovella Xisqueta** dels ramats locals perquè els ramaders puguin costejar el preu de la xollada; i per l'altra treballa **l'aprofitament de la llana de raça Xisqueta** que fins fa poc era considerada una raça en perill d'extinció.

Alhora l'associació vol donar a conèixer l'ofici de pastor/a; donar valor l'ofici d'artesà/na; i difondre una raça autòctona i el territori que l'acull.

L'associació treballa des del 2009 amb explotacions del Pirineu que tenen raça Xisqueta. Fins llavors la llana d'aquestes explotacions era malvenuda (per exemple s'intercanviaven 400 quilos per una esquella o es pagaven a 0,06 c/quilo (10 ptes); o molts altres cops directament es llançava en qualsevol racó o barranc de la nostra geografia).

Les fibres naturals, com la llana, en pocs decennis s'han anat substituint per fibres sintètiques o químiques, com l'acrílic, que han passat a ser el component principal de la majoria de jerseis suposadament fets de llana.

Obrador Xisqueta pretenia donar valor de nou a la llana del país i tornar-la a posar de moda, fent incidència amb **l'aprofitament dels recursos locals que disposem a la vora i tornar-los a recuperar per a un ús quotidià.**

L'ovella xisqueta

Fa uns 5.000 anys hi havia a la Península Ibèrica la primitiva ovella domèstica, ovis aries ibericus, de la qual en derivaran, al llarg dels segles, algunes de les races que hi ha actualment, entre elles la Xisqueta.

Menuda, robusta, amb un cap petit i sense banyes. Amb taques negres als ulls (ullerada), les orelles, el morro i a l'extrem de les potes.

La Xisqueta és una raça autòctona catalana, extremadament sòbria que sobreviu en ambients de gran duresa com el pirineu. Declarada raça de protecció especial.

La llana de l'ovella xisqueta, raça autòctona del Pirineu, és una llana rústica, robusta i calenta. És una llana entrefina i 100% natural, que ens remet al que en algun moment va ser "naturalment llana".

Un preu just

El cicle tancat és la clau de volta del projecte. Si es compra la llana dels pastors i pastores de les valls del Pirineu a un preu just; si s'aconsegueix formar artesans/nes locals que la puguin transformar des del mateix territori aquesta llana en productes de qualitat; i si finalment, s'aconsegueix fer una venda directa des del mateix territori, s'aconseguirà un major renda pel sector, nous filons d'ocupació vinculats als recursos que dona el territori i uns ingressos directes i més justos per a qui ho treballa. Per tant, **autonomia, qualitat i sostenibilitat** són els 3 elements de la filosofia sobre la que se sosté el projecte d'Obrador Xisqueta.

Obrador Xisqueta paga la llana a un preu entre 0,18 c/quilo (ovelles de raça creuada) i **0,60 c/quilo** (ovelles de raça Xisqueta), deu cops més que el que estaven acostumats a cobrar. L'associació poc a poc vol anar fixant els criteris de preu i selecció entorn la qualitat final d'aquesta llana.

Obrador Xisqueta va iniciar la compra de llana durant la campanya del 2009. En aquesta primer any es va comprar un total de **14.375 kg** de llana procedent de 25 explotacions del Pallars Sobirà, el Pallars Jussà, l'Alta Ribagorça i la Noguera. L'any 2010 Obrador ha comprat **12.616 kg.** del mateix nombre d'explotacions. Aquestes 26 tones han estat transformades per a un ús artesà o vinculat a la bioconstrucció.

Transformat des del Territori

L'associació ha portat a terme nombrosos cursos de caire professional i no professional. D'aquí han sortit un total de **9 artesanes i artesans de la llana, d'un total d'12** que participen al projecte. Aquests/es viuen en el mateix territori d'on procedeix la llana, i la transformen en productes artesanals de qualitat.

Les artesanes i artesans integrats en el projecte formen part d'un programa de formació que els ha descobert la llana com a material de treball. D'aquesta manera aconseguim tancar el cicle: adquirint la llana, transformant-la de la mà d'aquests artesans i venent-la des del mateix territori.

La llana Xisqueta és **Ofici Singular de Catalunya des de l'any 2010**. Treballem amb l'experimentació de la llana a través del treball artesà i la mirada contemporània de joves dissenyadors. Fruit d'aquesta col·laboració apareix la 1a. col·lecció d'objectes Xisqueta © pionera de tot l'Estat i que pretén visibilitzar aquest oficis i tenir com a base pagar un preu just i exercir el comerç de proximitat, amb productes 100% locals i 100% artesans.

En aquesta primera col·lecció es comercialitzaran productes vinculats a la indumentària, llar, complements, puericultura, bioconstrucció i matèria prima per a artesans professionals: napa i floca per fer feltre; llana neta per farciments i llana filada de diversos gruixos.

Projecte únic a l'Estat

Aquest projecte és únic en el seu gènere. Obrador Xisqueta s'ha convertit en **l'únic proveïdor de llana per artesans i al detall de tot l'Estat que ofereix llana del país i a un preu just**.

Actualment les i els artesans professionals vinculats al sector havien de comprar la llana fora del país. Alemanya, Holanda i Nova Zelanda són els proveïdors habituals d'aquest tipus de material.

Juntament amb aquest fet, Obrador treballa també amb uns preus justos de venda, tant de la llana que s'ofereix a doll, com dels productes fets pels artesans.

Dins de la vocació d'exercir el **comerç de proximitat** l'associació ha desenvolupat diferents materials per donar a conèixer els protagonistes d'aquest projecte: pastores i pastores; artesans i artesanes i els productes resultats.

Tot aquest projecte és fruit d'un gran esforç de més de 2 anys de l'Associació, amb el suport de diverses administracions públiques i col·laboradors d'altres entitats.

Entre d'altres destaquem: **Artesania de Catalunya** a través del projecte *Oficis Singulares*, posant a disposició de l'associació durant 2 edicions el dissenyador Gerard Moliné que ha sigut co-creador d'alguns dels productes d'aquesta 1a. col·lecció juntament amb les artesanes i que

continua en el procés creatiu gestant nous productes; la **Diputació de Lleida**; el **Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici**; el **Parc Natural de l'Alt Pirineu** ; l'**IDAPA** (Institut de Desenvolupament de l'Alt Pirineu i Aran) ; el **Departament de Treball - Economia Cooperativa - i el Departament d'Agricultura**. Alhora l'**Ajuntament de Rialp** ha participat deixant l'espai per la formació i transformació dels artesans durant tot el 2010. També l'associació ramadera **ACOXI de la raça xisqueta** per a la seva incondicional col·laboració en el procés de contacte amb els pastors.

Col·laboracions en el Projecte

L'Associació treballa amb l'empresa **RMTS SA de Santa Eulàlia de Ronçana** en el proveïment de llana xisqueta per aïllament i contribuint en la gestió de la transformació de la llana un cop surt de les explotacions.

Alhora en aquesta col·lecció 2011 portarà a terme una edició limitada de jerses de llana amb la col·laboració de l'empresa **MARCELINUS** d'Olot, un taller artesà de la Garrotxa que han tirat endavant la iniciativa dels jerses Marcelinos. Serà el primer jersei 100% local (mà d'obra i materia prima).

També, a partir del mes que ve es començarà a comercialitzar – a banda de la Botiga Virtual - la llana filada a la botiga **Persones Llana de Barcelona**.

Els protagonistes

Les **explotacions participants** en el projecte han estat: La Noguera: Masia Tomaso (Àger)); del Pallars Jussà: Casa Ros (Sant Joan de Vinyafrescal); Casa Mateu (Toralla), Casa Frare (Aguiró), Casa Jaumet (Astell) i Casa Bonet (Avellanós); de l'Alta Ribagorça: Casa Peguera-Espot (el Pont de Suert); del Pallars Sobirà: Casa Bernat (Estac), Casa Ramon (Estac), Casa Safalla (Llessui), Casa Camp (Llessui), Casa Roi (Llessui), Casa Cardós (Llessui), Casa Salvat (Llessui), Casa Francesca (Seurí), Casa Cucat (Olp), Casa Eugènia (Alós d'Isil), Casa Mainet (Sorpe), Casa Serraire (València d'Àneu), Casa Pejan (Caregue), Casa Morera (Surp), Casa Madó (Escàs), Casa Agustí (Rodès), Casa Macià (Roní) i Casa Coix (Escàs).

Les i els artesans vinculats al projecte són: Bàrbara Grosskopf, Ester Sánchez, Judit Casalprim, Lila, Lina, Edu Marín, Silvia Valls, Cristina Riu, Anna Salvat, Pepi Requena, Rosa Ma. Tejedor i Carme Vergés.

Una altra manera de consumir

El projecte també vol fomentar una altra manera diferent de consumir. Quan compres a Obrador Xisqueta s'adquireix una peça única que s'elabora a mà, amb el que la seva producció requereix d'un cert temps. Això vol dir que el consumidor s'ha d'acostumar a fer les seves compres o regals amb temps i tenint en compte aquesta particularitat.

La venda es portarà a terme des de la botiga virtual www.xisqueta.cat i en punts de venda especialitzats.

Per més informació:

Persona de contacte: Vanesa Freixa
Obrador Xisqueta
www.obradorxisqueta.cat
www.xisqueta.cat
Crta. C13 km. 131 . 25594 Rialp (Pallars Sobirà – Alt Pirineu)
Telf. 973 620 977

Imatges adjuntades a càrrec: Pere Bàscones
Imatge de la campanya a càrrec de: Turmix Fotografia